

BEDRIJFSOPVOLGING OPNIEUW REGELEN

TEKST: NICOLE GOVERS-DE LOUW
(PWC BELASTINGADVISEURS);
ILLUSTRATIE: JOSJE VAN KOPPEN

Met het oog op de nieuwe Successiewet en het Belastingplan 2010 zullen bestaande bedrijfsopvolgingsstructuren onder de loep moeten worden genomen.

Een veelvoorkomende methode om bedrijfsopvolging binnen de familie vorm te geven is gebruik te maken van een zogenaamde cumprefstructuur. De waarde van de, veelal door vader, over te dragen onderneming wordt dan als het ware 'bevroren', waarbij vader cumulatief preferente aandelen ontvangt. Het kind/de bedrijfsopvolger krijgt nieuwe 'gewone' aandelen uitgereikt, waarmee de toekomstige waarde-stijging van de onderneming aan hem toekomt. Vader treedt dan als het ware op als financier en krijgt daarvoor jaarlijks een vaste vergoeding in de vorm van een (cumulatief) preferent dividend. Op deze manier kan de bedrijfsopvolging fiscaal vriendelijk worden vormgegeven en hoeft het kind de overname niet extern te financieren.

FISCALE VOORDELEN VERVALLEN

Vaak is slechts één kind van het gezin de bedrijfsopvolger en blijven de andere kinderen buiten de onderneming. Als het ondernemingsvermogen dan het grootste deel van het totale vermogen omvat, kunnen de overige kinderen niet zomaar 'gecompenseerd' worden op het moment dat vader komt te overlijden. Vaak zullen de preferente aandelen van vader daarom naar alle kinderen vererven. Op dit moment kunnen die dan een beroep doen op de bedrijfsopvolgingsfaciliteit in de Successiewet, waardoor 75 procent van de waarde van de aandelen is vrijgesteld van successierecht (erfbelasting vanaf 2010). Daarnaast kunnen zij de inkomstenbelastingclaim van 25 procent

doorschuiven naar de toekomst.

In deze fiscale voordelen komt vanaf 1 januari aanstaande verandering als het aan staatssecretaris De Jager ligt. Dan kunnen kinderen die (cumulatief) preferente aandelen erven alleen nog maar de fiscale faciliteiten benutten als zij ook gewone aandelen van de onderneming bezitten. Kinderen die alleen preferente aandelen krijgen en geen gewone aandelen bezitten – vaak omdat ze geen bedrijfsopvolgers zijn – moeten dus vanaf 1 januari 2010 zowel 25 procent inkomstenbelasting als 20 procent erfbelasting betalen! Het kind dat wel als bedrijfsopvolger optreedt kan vanaf 1 januari 2010 een vrijstelling krijgen voor 83 procent van de waarde van de onderneming, waarbij het eerste miljoen aan waarde zelfs volledig wordt vrijgesteld. Verder kan de 25 procent inkomstenbelastingclaim worden doorgeschoven naar de toekomst.

ONGELIJKE BEHANDELING

De fiscale behandeling is dus zeer verschillend voor een kind/bedrijfsopvolger en kinderen/niet-bedrijfsopvolgers, terwijl ze allemaal dezelfde erfenis krijgen! Ouders kunnen het financiële nadeel van de kinderen die geen bedrijfsopvolger zijn wel beperken door in hun testamenten een regeling op te nemen. Een andere oplossing is om de bedrijfsopvolging anders vorm te geven door ook de niet-bedrijfsopvolgers ten minste met 5 procent gewone aandelen te laten deelnemen. Op het moment dat zij dan preferente aandelen erven, zijn in ieder geval de fiscale faciliteiten van toepassing. De kinderen/niet-bedrijfsopvolgers hoeven overigens niet mee te werken in de onderneming of stemrecht te krijgen op de aandelen.

Een soortgelijke problematiek is aan de orde als de langstlevende echtgenoot alle preferente aandelen erft. Vanaf 1 januari 2010 is de vrijstelling voor de erfbelasting alleen van toepassing als de langstlevende zelf ook gewone aandelen bezit. Ook dient direct 25 procent inkomstenbelasting te worden afgerekend. Ter voorkoming van dit probleem zou de echtgenoot bij de bedrijfsopvolging 5 procent van de gewone aandelen moeten verkrijgen.

Een soortgelijke problematiek is aan de orde als de langstlevende echtgenoot alle preferente aandelen erft. Vanaf 1 januari 2010 is de vrijstelling voor de erfbelasting alleen van toepassing als de langstlevende zelf ook gewone aandelen bezit. Ook dient direct 25 procent inkomstenbelasting te worden afgerekend. Ter voorkoming van dit probleem zou de echtgenoot bij de bedrijfsopvolging 5 procent van de gewone aandelen moeten verkrijgen.

NIETS DOEN GEEN OPTIE

Het is dus zaak bedrijfsopvolgingsstructuren tegen het licht te houden om te voorkomen dat familieleden een essentiële vrijstelling mislopen. Een goed testament kan daarbij van cruciaal belang zijn. Niets doen is zeker geen optie en zal worden afgestraft met fikse belastingaanslagen. ■